

Hiphoppers bij de belastinginspectie

Een saaie boel is het Arnhemse jongeren-centrum Willem I - op het Willemsplein in Arnhem - nooit geweest. Ook niet op die avond in mei 1982, toen hier een radiuitzending werd gepresenteerd van 'Arnhemse Dingen'. Zomaar een kritisch radioprogramma, waarvoor in die tijd natuurlijk geen vergunning was aangevraagd. Vandaar dan ook dat nog tijdens de uitzending de politie binnen viel. Zoals gebruikelijk in die tijd.

Drie minuten voor de inval zagen enige deskundigen op het gebied van invallen en kraakacties in Willem I de plaatselijke politievoorzitter Eugène Leenders langs rijden in zijn wagentje. Dat was een teken dat er iets te gebeuren stond. Drie seconden later gooiden enkele routiniers van het kraakpand Hotel Bosch diverse tafels voor de deur. Helaas ging die deur naar de andere kant open. Waarna de politie zonder al teveel problemen naar binnen struikelde.

Later diende Willem I een klacht in. Het jongeren-centrum vond het optreden van de politie natuurlijk „onnodig gewelddadig”. Toenmalig CDA-fractievoorzitter Coen Winters haalde daarop al net zo vanzelfsprekend uit met de volzin: „Het valt mij op, dat tot op het bot wordt uitgeplozen welke beroepsmogelijkheden degenen tegen wie is opgetreden ten dienste staan, terwijl er met geen woord wordt gerept over het feit, dat de wet duidelijk en doelbewust is overtreden.”

De sfeer in het turbulente jonge-

ren-centrum Willem I had op dat moment niets meer van doen met de serene rust die er in dit statige gebouw nog tot in de tweede helft van de jaren zestig moet hebben geheerst. Toen was hier de tweede afdeling van de Inspectie der Belastingen gevestigd. Die afdeling, onder leiding van hoofdinspecteur A.J. Fraij, hield zich bezig met belastingaan-

slagen in Didam, Herwen en Aerd, Pannerden, Renkum, Rheden, Rozendaal en Zevenaar. Aan het begin van de jaren zestig behoorde bij dat rijtje ook nog eens het door Nederland als oorlogs buit geannexeerde 'drostambt Elden'.

De afdeling monumenten van de gemeente Arnhem schat dat het kan-

toor Willemsplein 1 omstreeks 1880 is gebouwd. Het was een herenhuis dat in deze omgeving paste. „Willemsplein 1 vertegenwoordigt een zeldzaam type”, schrijft de Monumenteninspectie. „Vrijstaand, in een streng symmetrische opzet. Een combinatie van bakstenen gevels, hardstenen plint en gepleisterde pilasters.”

Volgens oude adreslijsten bevond zich op Willemsplein 1 in 1889 het hoofdkantoor van de 'Rijks-Telegraaf, afdeling Arnhem'. Directeur was Z. van der Vegte, onderdirecteur D. ten Busch. Twintig mensen werkten er onder hun leiding. Later trok de belastingdienst in Willemsplein 1. Tot aan het einde van de jaren zestig bleven de inspecteurs er werken. Daarna kocht de Gemeente het herenhuis voor 150.000 gulden van de Rijksgebouwendienst en stelde het daarna ter beschikking aan de jongerensociëteit 'Tupedi'. Tupedi was ooit een sociëteit voor kamerbewoners, die zich na de oprichting in 1967 tevreden moest stellen met een kelder in cultureel centrum De Coehoorn. Daar zaten ze toen eerst 'tussen de pilaren': vandaar de afkorting 'Tupedi', ook wel omschreven als 'tussen de pils'. Uit Tupedi kwam in 1971 de Stichting Jongeren-centrum Arnhem voort en daarmee het jongeren-centrum Willem I.

Dat centrum kreeg al snel een links-alternatief imago, met het 'Folk Kaffee', het 'Politiek Kaffee', het 'Vrouwenkaffee' en het 'Theehuis', met bijbehorend vegetarisch restaurant met biologisch-dynamisch verbouwde groenten.

De cultuur die bij dit soort bijeenkomsten hoorde, is inmiddels geschiedenis. Nieuwe generaties jongeren kwamen naar Willem I, met nieuwe subculturen en nieuwe muziek. Punks, rapgozers, hiphoppers en gabbers betraden het podium. De wekelijkse dansavond ging 'Konijn 2000' heten: een wereld van verschil met de dorre bureaucratie die het hier dertig jaar geleden nog de scepter zwaaide.